

www.fao.org

SAJTÓKÖZLEMÉNY

A családi gazdálkodás kiemelt szerepet játszik az éhezés felszámolásában

A SOFA jelentés adatai igazolják a közel fél milliárd családi gazdálkodás jelentőségét

Róma, 2014. október 16. – A világ 570 millió farmgazdaságának 90%-át családok működtetik, így meghatározó szerepük van a fenntartható élelmezésbiztonság megteremtésében és a krónikus éhezés elleni harcban – állapítja meg a mai napon közzétett ENSZ jelentés.

A világon előállított élelmiszer mennyiség közel 80%-át családi gazdaságok termelik. Az ő munkájuk és erőfeszítéseik "elemi jelentőséggel bírnak az éhezés leküzdésében", amely több mint 800 millió embert fenyeget – írja José Graziano da Silva, a FAO főtitkára, a Szervezet új, 2014-es State of Food and Agriculture (SOFA – az élelmezés és a mezőgazdaság helyzetéről szóló éves elemzés) jelentésében.

A családi gazdaságok a világ mezőgazdasági erőforrásainak 75%-át kezelik, így kulcsszerepük van az ökológiai egyensúly és a fenntartható természeti erőforrás-gazdálkodás szempontjából is. Egyúttal a természeti erőforrások pusztulásának és a klímaváltozásnak is ők a legnagyobb veszélyeztetettjei.

Miközben a családi gazdaságok által művelt földterületek szép termés hozamokat mutatnak, addig sok kisgazdálkodó képtelen elegendőt termelni a családja megélhetéséhez.

A családi gazdálkodás napjainkban három kihívással szembesül: a termés hozamok növelése a világelelmezés biztonsága és táplálkozás javítása érdekében; környezeti fenntarthatóság bolygónk védelme és saját termelési erőforrásaik megóvása érdekében; továbbá a termelékenység és diverzifikáció fokozása saját szegénységük leküzdése érdekében. A SOFA jelentés szerint ezek a problémák csak innovációval oldhatóak meg.

A jelentés arra buzdítja a közszférát, hogy a gazdálkodókkal, civil szervezetekkel és az üzleti szférával együttműködve fejlessze a mezőgazdasági innovációs rendszereket. Ezek a rendszerek magukba foglalnak minden olyan intézményt és szereplőt, amelyek támogatják a gazdálkodókat a fejlesztésekben, az egyre bonyolultabb világ feltételeihez való alkalmazkodásban. Az innovációs képesség különböző szinteken növelhető, legyen szó a gazdálkodókat, kutatókat, támogató háttérszerveket vagy az integrált folyamatot érintő ösztönzőkről, melyek mind információ-megosztást szolgáló hálózatokat és partnerséget szolgálhatnak – mutat rá a SOFA.

A politikai döntéshozóknak figyelembe kell venniük a kérdés összetettségét, hiszen a családi gazdaságok nagyon eltérőek mind méretük, technológiájuk, piaci integráltságuk, mind ökológiai és szocio-ökonómiai adottságaik alapján, ezért egészen eltérő támogatást igényelnek az innovációs rendszertől. Ugyanakkor valamennyi gazdaságnak szüksége van korrekt irányítási technikákra, makrogazdasági stabilitásra, gyakorlati és intézményi piaci infrastruktúrára, illetve oktatásra, alapvető mezőgazdasági kutatásokra – állapítja meg a SOFA jelentés.

Az önkéntességet szem előtt tartva növelni kell a mezőgazdasági kutatásokat szolgáló állami befektetéseket - a fenntartható pályán mozgó felzárkózás és a szektort jellemző termelési, hozambeli és munkatermelékenységi szakadék felszámolása érdekében, amely a fejlődő országokban jellemző.

Bár a mezőgazdasági kutatásokat az üzleti befektetők is támogatják, a közsféra jelenléte továbbra is meghatározó, például az alap kutatások, ritka növényfajták vagy a fenntartható termelési gyakorlatok meghonosítása kapcsán. Az kutatások olyan közjavakat hozhatnak létre, amelyeknek számtalan kedvezményezettje lehet.

A családi gazdaságok létfontosságúak

A FAO jelentés igen gazdag a családi gazdaságokat érintő új adatokban.

A legtöbb családi gazdaság kicsi. A családi gazdaságok 84%-a két hektárnál is kisebb. Ugyanakkor méreteikben nagy eltérések mutatkoznak. Az ötven hektárnál nagyobb gazdaságok teszik ki Föld megművelt gazdasági területeinek közel kétharmadát.

Számtalan magas és felső-közepes jövedelmű országban a nagy gazdaságok a legfőbb mezőgazdasági termelők, és a megművelt gazdasági területek nagy részét használják. Az alacsony és alsó-közepes jövedelmű országokban viszont a kicsi és közepes nagyságú gazdaságok használják a megművelt gazdasági területek nagyobb részét, és ők termelik az élelmiszerek nagyobb hányadát is.

A kis területű gazdaságok nagyobb arányban részesednek a megtermelt élelmiszerekből, mint azt az általuk használt földterületek aránya indokolná. Azaz nagyobb termelési hozamaik vannak a nagy gazdaságokhoz képest ugyanazon országban és azonos agro-ökológiai viszonyok mellett.

Ugyanakkor a nagyobb termelékenység alacsonyabb munkatermelékenységgel párosul, mely állandósítja a szegénységet, és akadályozza a fejlődést. A világ élelmiszertermelésének nagy része a családtagok fizetés nélküli munkáján alapul.

A jelentés hangsúlyozza, hogy az egy munkásra jutó eredmény növelése elengedhetetlen, különösen az alacsony jövedelmű országokban, hiszen enélkül nem lehet a gazdaságok jövedelmét és az általános értelemben vett vidéki gazdasági jólétet fokozni.

Jelenleg a gazdaságok mérete folyamatosan csökken a fejlődő országokban, ahol a gazdálkodók jelentős része jövedelmei nagy részét a mezőgazdálkodáson kívüli tevékenységből állítja elő.

A szakpolitikáknak elő kell segítenie a szükséges inputhoz, így a vetőmaghoz vagy növényvédő-szerekhez való jobb hozzáférést, de a piacokhoz és hitelhez való hozzájutást is támogatni kell.

A hatékony és befogadó termelői szervezeteknek támogatniuk kell az innovációt, segítve tagjaikat a piacra jutásban, az rendszer más szereplőivel való kapcsolattartásban, miközben arra is törekedniük kell, hogy kellő hangsúlyt kapjon a családi gazdálkodók szava a szakpolitikai döntéshozatal során is.

Mivel a fenntartható mezőgazdasági gyakorlatok meghonosítása magas kezdeti költséggel és hosszú megtérülési idővel jár, a kormányzatoknak a megfelelő innovációs környezet biztosításával kell ösztönözniük a családi gazdálkodókat a befektetésekre.

Az innovációt fokozó szakpolitikáknak túl kell lépniük az egyszerű technológiai transzferen – mutat rá a SOFA. A jó szakpolitika mindenkit támogat és helyi körülményekre alkalmazható. Így a gazdálkodóknak valódi részük lehet az innovációban, amely által a nemek és generációk közötti egyensúly, így a fiatalok fokozottabb jelenléte a mezőgazdaságban, szintén megvalósulhat.

KAPCSOLÓDÓ TARTALMAK:

- A FAO korábbi SOFA jelentései:
<http://www.fao.org/economic/es-home/sofa/>
- A Családi Gazdálkodás Nemzetközi Évének honlapja:
<http://www.fao.org/family-farming-2014/>

FŐBB ADATOK

Mekkorák családi gazdaságok?

72%-uk egy hektárnál kisebb

6%-uk öt hektárnál nagyobb

Mekkora a családi gazdaságok részesedése?

Kína 35%

India 24%

Ázsia egyéb részei 15%

Dél-Amerika és a Karib-térség 4%

Szubszaharai Afrika 9%

Közel-Kelet és Észak-Afrika 3%

Európa és Közép-Ázsia 7%

Fejlett országok 4%

A Föld termelő gazdaságainak 72%-a egy hektárnál is kisebb, míg 84%-uk kisebb két hektárnál. A két hektárnál kisebb gazdaságok teszik ki a Föld megművelt gazdasági területeinek 12%-át.

Az 50 hektárnál nagyobb gazdaságok alkotják a Föld megművelt gazdasági területeinek közel kétharmadát.

Az alacsony jövedelmű országok esetében a két hektárnál kisebb gazdaságok teszik ki a megművelt földterületek 40%-át, míg az öt hektárnál kisebb gazdaságok a közel 70%-át.

A legtöbb fejlődő országban a gazdaságok egyre kisebbek lesznek.

A legtöbb kisgazdaság több jövedelmet szerez mezőgazdaság kívül forrásokból, mint magából a gazdaságból.

BŐVEBB TÁJÉKOZTATÁS:

SHARON LEE COWAN

Communication Officer

FAO Regional Office for Europe and Central Asia

Budapest, Hungary

sharonlee.cowan@fao.org

Tel.: +36 1 8141 253

Mobil: +36 30 571 7988

Újságírók és szerkesztők részére:

Fotók, audio- és videoanyagok, valamint b-roll-ok ügyében érdeklődjenek a (+39) 06 570 53625 telefonszámon, vagy FAO-newsroom@fao.org e-mail címen.

On-line eszközök:

Fotók: [FAOnews Flickr account](#)

FAO [online sajtószoba](#)

[RSS feed](#) -- FAO sajtóközlemények

[@FAOnews a Twitteren](#)

FAO | Viale delle Terme di Caracalla, 00153 Rome, Italy | (+39) 06 570 53625 | www.fao.org